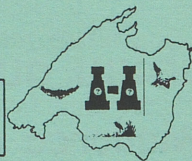

On veure aucells a mallorca

ES SALOBRAR DE CAMPOS

Es Salobrar de Campos és una extensa zona humida situada al sud de Mallorca, a mig camí entre Campos i la Colònia de Sant Jordi. Es localitza a la part baixa d'una àmplia zona deprimida, producte de l'enfonsament dels materials que la conformen, i que tenen continuïtat cap a les marines de Lluçmajor, a ponent i de Santanyí, a xaloc, suaus relleus que la delimiten.

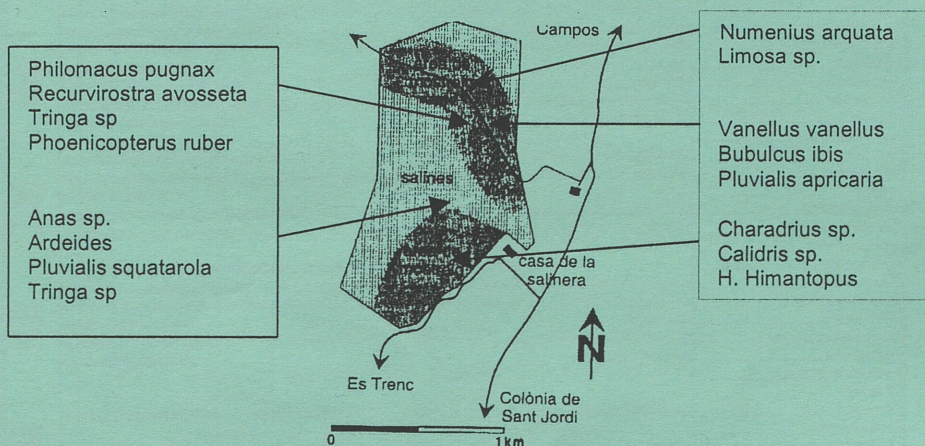
En estat natural, aquesta zona plana es trobava recoberta per salicorniar, amb petites basses, algunes d'inundació periòdica i algunes de permanents, d'aigua més salina cap al sud, configurant el paisatge típic de salobrar. Envoltant el salicorniar (formació vegetal dominada per arbustos baixos adaptats a altes concentracions de sal), a tota la part nord, de menor salinitat, s'hi trobaven boscos de tamarells i petits canyissars, inundats també periòdicament. Recentment però, la major part del Salobrar fou transformat en una explotació salinera, conformant un paisatge d'estanys separats per barres poblades per salicornies, amb aigües salines al nord i hipersalines cap al sud. És en aquests estanys on es concentra l'avifauna aquàtica del Salobrar, sens dubte el seu principal valor. A l'espai no ocupat per les salines, s'ha conservat una bona mostra del salicorniar, amb bosquets de tamarells al nord i un petit redol de canyissar.

En termes d'avifauna, Es Salobrar és sens dubte el millor indret de Mallorca per a l'observació de les espècies pròpies de llocs salins, amb una diversitat extraordinària, essent el grup dels limícoles el més representatiu, podent-s'hi observar totes les espècies presents a l'illa. Malgrat aquesta gran diversitat, no són moltes les espècies que s'hi troben durant tot l'any, pel que els millors moments per fer-hi observacions són l'hivern i sobretot durant les passes migratòries, principalment abril-maig i agost-octubre.

Hi podrem observar tot l'any el tirul·lo camanegre (*Charadrius alexandrinus*) i l'avisador (*Himantopus himantopus*), les dues espècies més representatives de la zona, essent el Salobrar la seva principal zona de nidificació a l'illa. També hi veurem el coll blau (*Anas platyrhynchos*), la cama roja (*Tringa totanus*) i al petit canyissar alguna gallina d'aigua (*Gallinula chloropus*). D'entre les salicornies podrem sentir el grunyir característic del rasclo (*Rallus aquaticus*), sobretot a l'horabaixa, l'explosiu cant del rossinyol bord (*Cettia cetti*) i veure-hi transitar busquerets (*Sylvia melanocephala*) i butxaquetes (*Cisticola juncidis*). A més, podrem gaudir d'altres espècies que també es veuen gairebé tot l'any, encara que no nidifiquin a la zona, com l'agró blanc (*Egretta garzetta*), l'escassa àguila peixetera (*Pandion haliaetus*), que si tenim sort veurem pescar, i la gavina (*Larus cachinnans*).

A l'hivern, trobarem grans esbarts de juies (*Vanellus vanellus*) i fuells (*Pluvialis apricaria*), sempre compactes i altres més laxes de corriols; menuts (*Calidris minuta*) i variants (*Calidris alpina*). Si el nivell d'aigua és bò, gaudirem amb l'observació de les ànneres de superfície; ànneres blanques (*Tadorna tadorna*), siuladors (*Anas penelope*), cel·les rosses (*Anas crecca*), coers (*Anas acuta*), cullerots (*Anas clypeata*) i molt ocasionalment algunes oques (*Anser anser*) i grisetes (*Anas strepera*). També és temps de corpetasses (*Phalacrocorax carbo*), i d'altres espècies, presents també durant les migracions, com l'esplugabous (*Bubulcus ibis*), que veurem sobretot a la colgada, al solpost, l'agró (*Ardea cinerea*), el flamenc (*Phoenicopterus ruber*), sempre en petits grups, l'arpella (*Circus aeruginosus*), l'escàs esparver d'albufera (*Circus cyaneus*), la gavina d'hivern (*Larus ridibundus*) i un bon nombre de

limícoles; el bec d'alena (*Recurvirostra avosetta*), el tiruril·lo gros (*Charadrius hiaticula*), el fuell gris (*Pluvialis squatarola*), el batallaire (*Philomachus pugnax*), l'amagadís cegall (*Gallinago gallinago*), la cùrlera reial (*Numenius arquata*), anomenada pels pagesos de la zona xebel·lí de mar, en clara referència al seu crit, la cama roja pintada (*Tringa erythropus*) o la cama verda (*Tringa nebularia*). Pels camps dels voltants, si tenim sort podrem veure pasturar algun esbartet de grues (*Grus grus*) i amb molta facilitat veurem terroles (*Alauda arvensis*), xàtxeros blancs (*Motacilla alba*) i titines sordes (*Anthus pratensis*). Arreu del Salobrar observarem titines d'aigua (*Anthus spinoletta*), ulls de bou (*Philoscopus collybita*), alguna blaveta (*Luscinia svecica*) i sobretot al canyissar algun hortolà de canyar (*Emberiza schoeniclus*). L'horabaixa podrem gaudir amb l'observació de la colgada d'estornells (*Sturnus vulgaris*) i xàtxeros blancs al canyissar i de titines sordes entre el salicorniar.

Les passes migratòries són sens dubte els moments més gratificants, oferint-nos una diversitat extraordinària. Els esbarts de limícoles es veuen aquí i allà, fent-se en general compactes. Destaquen les concentracions de corriols; menut i de bec llarg (*Calidris ferruginea*) i de batallaires, i les manco nombroses de cama roja, cama roja pintada, cama verda, valona (*Tringa glareola*), tiruril·lo menut (*Charadrius dubius*) i tiruril·lo gros. En més petit nombre podem veure becs d'alena, guatlaletes de mar (*Glareola pranticola*), corriols; gros (*Calidris canutus*), de tresdits (*Calidris alba*) i de temminck (*Calidris temminckii*), cegalls de mosson; coa negra (*Limosa limosa*) i coa roja (*Limosa lapponica*), cùrleres (*Numenius phaeopus*), cames verdes menudes (*Tringa stagnatilis*), becassinetes (*Tringa ochropus*), xivitones (*Actitis hypoleucos*) o picaplatges (*Arenaria interpres*). Alguns anys es poden observar garses de mar (*Haematopus ostralegus*) i cegalls menuts (*Limnocryptes minimus*). D'altres grups, ocasionalment podem observar l'agró blanc gros (*Egretta alba*), la cigonya (*Ciconia ciconia*), la cigonya negra (*Ciconia nigra*), l'ibis negre (*Plegadis falcinellus*), el beclplaner (*Platalea leucorodia*), l'àguila d'albufera (*Circus pygargus*), el rasclet (*Porzana porzana*), el gavinó (*Larus minutus*) o l'oronella coa rogenca (*Hirundo daurica*). Més regularment es presenta el soterí (*Podiceps nigricollis*), la cel·la blanca (*Anas querquedula*), la gavina de bec prim (*Larus genei*) i una bona representació de la família dels estèrnids; la llambritja de bec negre (*Gelochelidon nilotica*), la llambritja menuda (*Sterna albifrons*), els fumarells; carablanc (*Chlidonias hybridus*), negre (*Chlidonias niger*) i alablanc (*Chlidonias leucopterus*), i més rarament la llambritja (*Sterna hirundo*). Solcant el cel es fan abundants les falzies (*Apus apus*) i les oronelles (*Hirundo rustica*), també presents a l'estiu, els cabots (*Delichon urbica*), els cabots de vorera (*Riparia riparia*) i en menor nombre les falzies pal·lides (*Apus pallidus*).

En arribar l'època de cria, el Salobrar s'omple dels insistent crics de l'avisador, i amb ell, a més de les espècies esmentades al començament, nidifiquen els xàtxeros grocs (*Motacilla flava*) i aquests darrers anys l'ànnera blanca i el també renouer bec d'alena.

A la taula següent, s'indiquen les espècies de zona humida que més regularment s'observen al Salobrar. L'àrea ombrrejada fa referència al període de presència, regular per al to més fosc i més irregular per al to més clar. Ha estat elaborada amb dades de 1994 a 1999, publicades als volums de l'Anuari Ornitològic de les Balears corresponents als anys 94-98 i amb observacions del 99.

	G	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
<i>Podiceps nigricollis</i>												
<i>Phalacrocorax carbo</i>												
<i>Bubulcus ibis</i>												
<i>Egretta garzetta</i>												
<i>Anas cinerea</i>												
<i>Phoenicopertus ruber</i>												
<i>Tadorna tadorna</i>												
<i>Anas penelope</i>												
<i>Anas crecca</i>												
<i>Anas platyrhynchos</i>												
<i>Anas acuta</i>												
<i>Anas querquedula</i>												
<i>Anas clypeata</i>												
<i>Rallus aquaticus</i>												
<i>Grus grus</i>												
<i>Himantopus himantopus</i>												
<i>Recurvirostra avosetta</i>												
<i>Glaucola pratincola</i>												
<i>Charadrius dubius</i>												
<i>Charadrius hiaticula</i>												
<i>Charadrius alexandrinus</i>												
<i>Pluvialis apricaria</i>												
<i>Pluvialis squatarola</i>												
<i>Vanellus vanellus</i>												
<i>Calidris canutus</i>												
<i>Calidris alba</i>												
<i>Calidris minuta</i>												
<i>Calidris temminckii</i>												
<i>Calidris ferruginea</i>												
<i>Calidris alpina</i>												
<i>Philomachus pugnax</i>												
<i>Gallinago gallinago</i>												
<i>Limosa limosa</i>												
<i>Limosa lapponica</i>												
<i>Numenius phaeopus</i>												
<i>Numenius arquata</i>												
<i>Tringa erythropus</i>												
<i>Tringa totanus</i>												
<i>Tringa stagnatilis</i>												
<i>Tringa nebularia</i>												
<i>Tringa ochropus</i>												
<i>Tringa glareola</i>												
<i>Actitis hypoleucos</i>												
<i>Arenaria interpres</i>												
<i>Geochelidon nilotica</i>												
<i>Sterna albifrons</i>												
<i>Chlidonias hybridus</i>												
<i>Chlidonias niger</i>												
<i>Chlidonias leucopterus</i>												

Recordau: Es Salobrar és un espai molt delicat, entrau-hi sempre a peu i sobretot, no altereu la vida dels ocells. El millor lloc per accedir-hi és des dels banys de la Font Santa, a la carretera de Campos a la Colònia de Sant Jordi. Allà podreu aparcar el cotxe i entrar-hi caminant per un camí que travessa la zona humida. També podreu fer bones observacions des de la carretera que va cap a Es Trenc.

Joan Riera